

VIEŠO KONSULTAVIMOSI DĖL TRANSLIACIJŲ PERDAVIMO PASLAUGŲ, SKIRTŲ TURINIO PASLAUGOMS GALUTINIAMS VARTOTOJAMS TEIKTI, RINKOS IR TRANSLIACIJŲ PERDAVIMO PRIEMONIŲ TEIKIMO PASLAUGŲ RINKOS TYRIMŲ REZULTATŲ METU GAUTOS PASTABOS

Eil. Nr.	Pastabos teikėjas	Pastabos
1.	AB Lietuvos radijo ir televizijos centras (toliau – Telecentras)	Transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, rinkos (toliau – Rinka1) ir Transliacijų perdavimo priemonių teikimo paslaugų rinkos (toliau – Rinka2) tyrimų ataskaitoms ir susijusių RRT tarybos nutarimų projektams pritarė ir pastabų neturėjo.
2.	Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba	Rinkos1 ir Rinkos2 tyrimų ataskaitoms ir susijusių RRT tarybos nutarimų projektams pritarė ir pastabų neturėjo.
3.	UAB “LAISVAS IR NEPRIKLAUSOMAS KANALAS” (toliau – LNK)	Kėlė klausimą kodėl 2017 m. Rinkos1 tyrimo ataskaitoje teisingai įvertintas reikšmingas žiūrovų netekimas atsisakius Telecentro siuntimo paslaugų staiga tapo nebereikšmingas ir kuo pasikeitė situacija nuo paskutinio tiriamojo laikotarpio. LNK vertinimu, situacija nepasikeitė niekuo. Net atvirkščiai, Telecentrai neliko vienintelio konkurento, kuris veikė DVB-T transliacijų perdavimo rinkoje – Telia Lietuva, AB (toliau – Telia), o DVB-T nemokamos televizijos transliuotojų pasiekama žiūrovų auditorija reikšmingai nemažėjo..
4.	LNK	Nemokamos televizijos transliuotojas negali atsisakyti Telecentro, kaip vienintelio teikėjo teikiamų transliacijų perdavimo DVB-T tinklais paslaugų, nes tai sukeltų neigiamas pasekmes, t. y. žiūrovų auditorija sumažėtų daugiau nei 30%. Šiuo atveju kalba eina net apie 37,3 proc. auditorijos pasiekiamumo rodiklius.
5.	Lietuvos verslo konfederacija (toliau – LVK)	Transliacijos DVB-T tinklais yra itin svarbios tiek vartotojams, tiek televizijos programų teikėjams, norintiems vartotojus pasiekti. RRT atliktos apklausos duomenimis 2020 m. IV ketv. televizijos transliacijos, teikiamas DVB-T tinklais, žiūrėjo 37,3 proc. vartotojų. T.y. tokios transliacijos pasiekia daugiau nei trečdalį visų Lietuvos vartotojų. Be to, daliai namų ūkių, tai yra vienintelis televizijos programų gavimo būdas – pažymėtina, kad televizijos programos yra svarbus informacijos šaltinis ir vyresnio amžiaus žmonėms gali būti vienintelis.
6.	LNK	Televizijos programų transliavimo veikla Lietuvos Respublikoje yra licencijuojama. Vėl „Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija“ (toliau – LRT) vykdoma radijo ir (ar) televizijos programų transliavimo veikla nėra licencijuojama. 2016 m. birželio 3 d. Telecentras kartu su LRT įdiegė naują LRT DVB-T tinklą. Per šį tinklą turi būti transliuojamos tik LRT parengtos radijo ir televizijos programos ir šį tinklą draudžiama naudoti kitai ūkinei komercinei veiklai ar kitoms radijo ir televizijos programoms retransliuoti. LRT tinklas užtikrina, kad visi Lietuvos gyventojai turėtų galimybę nemokamai matyti visas LRT transliuojamas televizijos programas. Todėl LRT, vadovaudamasi jos veiklą reglamentuojančiais įstatymais, privalo nemokamai transliuoti savo televizijos programas antžeminiu tinklu. Iš to seka, kad (i) pakeisti siuntėjo negalima pagal išduotų transliavimo licencijų sąlygas ir, papildomai, (ii) dėl LRT specialaus teisinio statuso antžeminės televizijos transliacijos žiūrovams Lietuvoje išliks bet kuriuo atveju (skirtingai nuo visų kitų tinklų ar alternatyvų). O tai suponuoja situaciją, kad antžeminės televizijos transliacijos turi specialų statusą, jomis yra matomos visuomeninio transliuotojo programos, jos bet kuriuo atveju išliks ir turės savo auditoriją, kurios automatiškai bus netenkama bet kuriam kitam nemokamos televizijos transliuotojui nutraukus transliacijas antžeminės televizijos tinklais.
7.	LNK	Teisių į transliuojamą ir retransliuojamą turinį įsigijimo modelis tiesiogiai įtakoja ir galutinių abonentų (žiūrovų) galimybes matyti lietuviškas „nemokamas“ televizijos programas IPTV ir (ar) kabeliniais tinklais. Esant aptartam teisių įsigijimo mechanizmui ir egzistuojant nuolatinei alternatyvai matyti populiarias lietuviškas televizijos programas tiesiog „iškėlus antena“, tai tiesiogiai įtakoja mokamos televizijos operatorių – retransliuotojų – kainodarą (įskaitant „paketavimo“ strategijas ir pan.). Retransliavimui (skirtingai nei transliavimui) nereikalinga iš anksto derėtis bei sulygti dėl licencijų sąlygų tiesiogiai su turinio tiekėjais. Skirtingai nei transliavimo atveju, retransliavimui yra nustatytas privalomas kolektyvinis teisių administravimas. Visa tai lemia, kad ir kaina

Eil. Nr.	Pastabos teikėjas	Pastabos
		galutiniams vartotojams (žiūrovams) iš esmės keistųsi, jeigu staiga nemokamos televizijos transliuotojai nebūtų pasiekiami DVB-T tinklais, o pradėtų transliacijas tik šviesolaidžiu, IPTV būdu. Taigi iš esmės keistųsi ir šiai dienai egzistuojančios sąlygos, kurios lemia, kaip teigiama Rinkos1 tyrimo ataskaitoje, neva žiūrovų galimybes lengvai keisti nemokamos televizijos žiūrėjimo šaltinį arba nesureikšminti kainų (pastarosios tikrai reikšmingai kistų).
8.	LNK	Rinkos1 tyrimo ataskaitoje nurodoma, jog neva alternatyva antžeminiams tinklams yra ta, jog transliacijų perdavimo paslaugos, galėtų būti teikiamos ir IPTV ar kitais tinklais. Iš to seka, kad nemokamos televizijos transliuotojams kaip alternatyva transliacijoms DVB-T tinklais galėtų būti neva transliacijos IPTV tinklais, kuriuos valdo ir yra išvystę mokamos televizijos paslaugų teikėjai – retransliuotojai. Pastebėtina, kad Telecentras – išimtinai televizijos transliacijų perdavimo DVB-T tinklais paslaugų teikėjas. Transliuotojui sudarius sutartį su Telecentru dėl televizijos paslaugų perdavimo DVB-T tinklais ir faktiškai pradėjus transliacijas iš karto be papildomų barjerų yra pasiekama 99,3% visų Lietuvos teritorijoje gyvenančių žiūrovų, visą kontrolę išlaikant transliuotojo rankose.
9.	LVK	Pabrėžtina, jog analizuojant palydovinio ryšio tinklą, MDTV tinklą, kabelinės televizijos tinklą ir mažmeninės rinkos sferas, jų negalima atsieti nuo mokamų kanalų retransliavimo praktikos.
	LNK	Ketinant pradėti transliacijas IPTV tinklais būtų susiduriama su daugybe papildomų faktorių ir barjerų iki galutinio žiūrovo, kurie nepriklauso nuo transliuotojo, bet priklauso nuo derybų su IPTV tinklų valdytojais, kurie yra ir mokamos televizijos verslo savininkai. Nuo derybų priklausytų ne tik, ar televizijos programos gali būti perduodamos IPTV tinklais, tačiau ir tai, kaip ir koku būdu pasieks galutinius žiūrovus. ir ar bus konkrečios televizijos programos įtrauktos į mokamos televizijos operatoriaus sudaromus televizijos paketus. Mokamos televizijos paslaugų teikėjai suinteresuoti, platinti mokamas televizijos programas už papildomus mokesčius, taip pat (ne)norą perduoti mažiau žiūrimas nemokamas televizijos programas. Derybose LNK susiduria su sunkumais, kai tam tikri retransliuotojai nėra linkę retransliuoti, pvz., nemokamos muzikinės televizijos programos „2TV“. Todėl IPTV negali būti lygiavertė alternatyva Telecentro teikiamai televizijos transliacijų perdavimo DVB-T tinklais paslaugoms.
10.	LNK	Šiuo metu Lietuvoje yra vos keli ar net vienas (Telia) subjektas, kuris gali pasiūlyti bent panašios (kaip Telecentro teikiamos paslaugos) apimties elektroninių ryšių tinklą, per kurį gali būti teikiamos televizijos transliacijų perdavimo IPTV tinklais paslaugos. Pažymėtina ir tai, kad Rinkos1 tyrimo ataskaitoje remiamasi niekuo nepatikrintomis prielaidomis, kad hipotetiškai galėtų formuotis kelių IPTV tinklo valdytojų susivienijimai, arba elektroninių ryšių paslaugų teikėjai, turintys šviesolaidinių linijų tinklą, kuriuo teikiamos interneto prieigos paslaugos, galėtų per trumpą laikotarpį pradėti teikti televizijos transliacijų perdavimo IPTV tinklais paslaugas turimu šviesolaidinių linijų tinklu. Tokia paslauga šiai dienai net neteikiama, o jeigu ir būtų teikiama, tai ji yra visiškai nelygiavertė alternatyva Telecentro teikiamai televizijos transliacijų perdavimo DVB-T tinklais paslaugai. Kaip jau minėta, nemokamos televizijos transliuotojui būti nepasiekiamam žiūrovų DVB-T tinkle, kai ten yra visi jo konkurentai, yra apskritai į nemokamą vedanti situacija. Atkreiptinas dėmesys, kad konkurencinėje kovoje dėl žiūrovų auditorijos lygiavertis ir labai stiprus konkurentas komerciniams transliuotojams taip yra ir LRT. Galiausiai, vien tik su savo paties transliuojamomis programomis būti nemokamai pasiekiamam kažkurio elektroninių ryšių paslaugų teikėjo (ar jų susivienijimo) šviesolaidiniu tinklu taip pat nėra tinkama alternatyva. Apskritai galutinį žiūrovą reikėtų informuoti ir įtikinti pavienių televizijos programų (pvz., LNK grupės) ieškoti kažkur „neįprastose vietose“, kur pasiekiamos tik konkretaus televizijos transliuotojo programos.
11.		Kritinės informacijos perdavimo prasme karo atveju, Lietuvos Respublikos gyventojai yra labiausiai priklausomi nuo DVB-T tinklais perduodamų nacionalinių televizijos programų ir šios transliacijos yra esminis, visą populiaciją galintis pasiekti viešosios informacijos šaltinis. Pažymėtina, jog vis dar didelė

Eil. Nr.	Pastabos teikėjas	Pastabos
		Lietuvos Respublikos gyventojų (ypač vyresnio amžiaus) nemoka naudotis alternatyviomis nacionalinių televizijos programų transliacijų priemonėmis. Ne visose teritorijose bei gyvenvietėse yra viešosios informacijos prieigos vietos (bibliotekos, kompiuterinės), kuriose gyventojai galėtų gauti ir sekti kritinę informaciją, o namų ūkiuose televizorius išlieka vienu plačiausiai paplitusiu nemokamu informacijos vartojimo būdu. Karo atveju yra ypatingai aktualu, kad kuo daugiau nacionalinių televizijos programų būtų sklaidžiama DVB-T tinklais ir kritinė informacija apie karo įvykius ir padėtį būtų pasiekiami Lietuvos Respublikos gyventojams iš kuo daugiau šaltinių.
12	LVK	Vartotojas, retransliavimo atvejais iš tiesų turi prieigą prie televizijos kanalų, norėdamas žiūrėti pagrindinius kanalus jis turi susimokėti tam tikrą mokestį. Atsižvelgiant į tai, de facto tik DVB-T atveju iš tiesų veikia mažmeninė transliacijos rinka, vartotojui leidžianti gauti nemokamą prieigą prie transliuojamų kanalų.
	LVK	Kaina yra vienas iš esminių veiksnių, nulemiančių vartotojo pasirinkimą. Atsižvelgiant į tai, kad tik DVB-T technologija suteikia vartotojams galimybę žiūrėti kanalus nemokamai, o kaina yra vienas iš esminių veiksnių lemiančių vartotojo pasirinkimą, pagrįstai galima teigti, kad DVB-T technologija šiuo metu neturi tinkamų pakaitalų.
13.	LVK	Telecentras yra ūkio subjektas, kuris turi didelę įtaką televizijos transliacijų perdavimo DVB-T tinklais priemonių teikimo paslaugų, teikiamų Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkoje ir yra vienintelis šios paslaugos teikėjas.